

Květná (pašijová) neděle C

*Otče, odpusť jim,
vždyť nevědí, co činí. (Lk 23,34)*

Památka vjezdu do Jeruzaléma

Evangelium

Lukáš 19,28-40

Ježíš šel vzhůru do Jeruzaléma. Když se přiblížil k Betfage a Betánii u hory, která se jmenuje Olivová, poslal napřed dva ze svých učedníků a řekl jim: "Jděte do protější vesnice. Jak do ní vejdete, naleznete přivázané oslátko, na kterém ještě neseděl žádný člověk; odvažte ho a přiveďte! A kdyby se vás někdo zeptal: 'Proč ho odvazujete?', odpovíte mu takto: 'Pán ho potřebuje.'" Ti, kdo byli posláni, odešli a našli všechno, jak jim to řekl. Když oslátko odvazovali, ptali se jich jeho majitelé: "Proč to oslátko odvazujete?" Odpověděli: "Pán ho potřebuje." Přivedli oslátko k Ježíšovi, přehodili přes ně pláště a vysadili na ně Ježíše. Jak se ubíral dál, prostírali mu na cestu své pláště. Když už se blížil ke svahu Olivové hory, začal celý zástup učedníků radostně a hlasitě chválit Boha za všechny zázraky, které viděli na vlastní oči, a provolávali: "Požehnaný, který přichází jako král ve jménu, Páně! Na nebi pokoj a sláva na výsostech!" Někteří farizeové ze zástupu na něj volali: "Mistře, zakaž to svým učedníkům!" Odpověděl: "Říkám vám: Budou-li oni mlčet, bude křičet kamení."

Mše

První čtení

Izaiáš 50,4-7

Pán, Hospodin, mi dal dovedný jazyk, abych uměl znaveného poučovat (utěšujícím) slovem. Každé ráno mi probouzí sluch, abych ho poslouchal, jak je povinnost učedníka. Pán, Hospodin, mi otevřel ucho a já se nezdráhal, necouvl nazpět. Svá záda jsem vydal těm, kteří mě bili, své líce těm, kteří rvali můj vous. Svou tvář jsem neskryl před hanou a slinou. Pán, Hospodin, mi však pomáhá, proto nejsem potupen. Proto dávám své tváři ztvrdnout v křemen a vím, že nebudu zahanben.

Druhé čtení

Filipanům 2,6-11

Kristus Ježíš, ačkoli má božskou přirozenost, nic nelpěl na tom, že je rovný Bohu, ale sám sebe se zřekl, vzal na sebe přirozenost služebníka a stal se jedním z lidí. Byl jako každý jiný člověk, ponížil se a byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži. Proto ho také Bůh povýšil a dal mu Jméno nad každé jiné jméno, takže při Ježíšově jménu musí pokleknout každé koleno na nebi, na zemi i v podsvětí a každý jazyk musí k slávě Boha Otce vyznat: Ježíš Kristus je Pán.

Evangelium

Lukáš 22,14 – 23,56

Ve stanovenou hodinu zaujal (Ježíš) místo u stolu a apoštolově s ním. Řekl jim: "Toužebně jsem si přál jíst s vámi tohoto velikonočního beránka, dříve než budu trpět. Neboť vám říkám: Už ho nebudu jíst, dokud se nenaplní v Božím království." A vzal kalich, vzdal díky a řekl: "Vezměte ho a rozdělte mezi sebe. Neboť vám říkám: Od této chvíle už nikdy nebudu pít z plodu révy, dokud nepřijde Boží království." Potom vzal chléb, vzdal díky, lámal ho a dával jim se slovy: "To je mé tělo, které se za vás vydává. To konejte na mou památku!" Stejně tak vzal i kalich, když bylo po večeři, a řekl: "Tento kalich je nová smlouva (zpečetěná) mou krví, která se za vás prolévá. Hle, u mě na stole je však ruka mého zrádce! Syn člověka sice jde svou cestou, jak je určeno, ale běda tomu člověku, který ho zradí!" Oni se začali ptát jeden druhého, který z nich že to je, kdo to hodlá udělat.

Vznikl také mezi nimi spor, kdo z nich je asi největší. Řekl jim: "Králové vládnou svým národům, a kdo mají nad nimi moc, dávají si říkat 'dobrodinci'. U vás však ať to tak není! Ale kdo je mezi vámi největší, ať je jako nejmenší, a kdo je představený, ať je jako ten, kdo druhým slouží. Vždyť kdo je větší: ten, kdo sedí u stolu, či ten, kdo obsluhuje? Přece ten, kdo sedí u stolu! Já však jsem mezi vámi jako ten, kdo slouží.

Vy jste se mnou až do nynějška vytrvali v mých zkouškách. A já vám odkazuji královskou vládu, jako mně ji odkázal můj Otec, takže budete jíst a pít u mého stolu v mém království, sedět na trůně a soudit dvanáct izraelských kmenů.

Šimone, Šimone, satan si vyžádal, aby vás směl protříbit jako pšenici; ale já jsem za tebe prosil, aby tvoje víra nezanikla. A ty potom, až se obrátíš, utvrzuj své bratry." Petr mu řekl: "Pane, s tebou jsem ochoten jít do vězení i na smrt!" On mu odpověděl: "Říkám ti Petře: Ještě se ani kohout dnes neozve, a ty už třikrát zapřeš, že mě znáš."

Dále jim řekl: "Když jsem vás poslal bez měšce, bez mošny, bez opánků, měli jste v něčem nedostatek?" Odpověděli mu: "Ne, v ničem." Řekl jim: "Nyní však, kdo má měšec, ať si ho vezme a stejně tak mošnu; a kdo nemá, ať prodá svůj plášť a koupí si meč. Říkám vám totiž, že se na mě musí splnit, co je napsáno: 'A byl počítán mezi zločince.' Neboť co je o mně řečeno, už se naplňuje!" Řekli: "Pane, tady jsou dva meče." On jim odpověděl: "To stačí."

Potom se podle svého zvykl odtamtud odebral na Olivovou horu a učedníci ho následovali. Když byl na místě, řekl jim: "Modlete se abyste nepřišli do pokušení." Sám pak se od nich vzdálil, asi co by kamenem dohodil, klekl a modlil se: "Otče, chceš-li, odejmi ode mě tento kalich, avšak ne má vůle ať se stane, ale tvá." Tu se mu zjevil anděl z nebe a posiloval ho. Ježíš upadl do smrtelné úzkosti a modlil se ještě usilovněji; jeho pot stékal na zem jako krůpěje krve. Potom vstal od modlitby, šel ke svým učedníkům a našel je, jak zármutkem usnuli. Řekl jim: "Proč spíte? Vstaňte a modlete se, abyste nepřišli do pokušení!"

Když ještě mluvil, objevil se houf lidí; jeden ze Dvanácti, jménem Jidáš, šel před nimi. Přiblížil se k Ježíšovi, aby ho políbil. Ježíš mu řekl: "Jidáši, políbením zrazuješ Syna člověka?" Když ti, kdo byli s (Ježíšem), viděli, co se chystá, zeptali se: "Pane, máme zasáhnout mečem?" A jeden z nich udeřil veleknězova služebníka a uťal mu pravé ucho. Ježíš však na to řekl: "Přestaňte! Dost!" A dotkl se jeho ucha a uzdravil ho. Potom řekl Ježíš těm, kteří se na něho vypravili, velekněžím, chrámovým velitelům a starším: "Jako na zločince jste vytáhli s meči a kyji? Býval jsem den co

den mezi vámi v chrámě, a ruce jste na mě nevztáhli. Tohle však je vaše hodina a vláda temnoty."

Pak se ho zmocnili a odvedli. Přivedli ho do veleknězova domu. Petr šel zpovzdálí za nimi. Když rozdělali uprostřed dvora oheň a sesedli se kolem, sedl si Petr mezi ně. Jak seděl ve světle, uviděla ho jedna služka, pozorně se na něj podívala a řekla: "Také ten byl s ním!" On však to zapřel: "Neznám ho, ženo." Za chvíli ho uviděl jiný a řekl: "Ty jsi také jeden z nich!" Petr odpověděl: "Člověče, nejsem!" Uplynula asi hodina a někdo jiný zase tvrdil: "Dooopravdy, i tento člověk byl s ním, vždyť je to Galilejec!" Petr však řekl: "Člověče, nevím, o čem mluvíš." V tom okamžiku, když ještě mluvil, zakokrhá kohout. Tu se Pán obrátil a pohleděl na Petra. A Petr si vzpomněl na to, co mu Pán řekl: "Dříve než kohout dnes zakokrhá, třikrát mě zapřeš." A vyšel ven a hořce se rozplakal.

Muži, kteří (Ježíše) hlídali, posmívali se mu a bili ho, zavázali mu oči a ptali se: "Když jsi prorok, pověz nám, kdo tě to udeřil." A rouhali se mu, jak mohli.

Jakmile se rozednilo, sešel se sbor starších z lidu, velekněží a učitelé Zákona a dali ho předvést před svůj soud. Řekli: "Jsi-li Mesiáš, pověz nám to!" Odpověděl jim: "I kdybych vám to řekl, neuvěříte, a kdybych se vás zeptal, nedáte mi odpověď. Ale od této chvíle bude Syn člověka sedět po pravici všemohoucího Boha." Všichni mu do toho vpadli: "Ty jsi tedy Boží Syn?" Odpověděl jim: "Vy (správně) říkáte, já jsem!" Oni řekli: "Nač ještě potřebujeme svědectví? Vždyť jsme to sami slyšeli z jeho úst!" Celé jejich shromáždění povstalo a vedli ho k Pilátovi. Tam na něj začali žalovat: "Zjistili jsme, že tento člověk rozvrací náš národ, brání odvádět císaři daně a vydává se za krále Mesiáše." Pilát se ho zeptal: "Ty jsi židovský král?" Odpověděl mu: "Ty (to) říkáš!" Pilát pak prohlásil velekněžím a lidu: "Neshledávám na tomto člověku žádné provinění." Ale oni naléhali a říkali: "Pobuřuje lid svým učením po celém Judsku, počínaje Galileou až sem!"

Jakmile to Pilát uslyšel, zeptal se, zdali ten člověk je Galilejec; a když se dověděl, že je z Herodova území, poslal ho k Herodovi, který se také právě v těch dnech zdržoval v Jeruzalémě. Jakmile Herodes spatřil Ježíše, velmi se zaradoval. Už dávno si ho totiž přál uvidět, protože o něm slýchal a doufal, že uvidí, jak udělá nějaký zázrak. Kladl mu tedy mnoho otázek, ale on mu vůbec neodpovídal. Velekněží a učitelé Zákona stáli při tom a urputně na něho žalovali. Tu Herodes i se svými vojáky mu dal najevo, že jím pohrdá, a ztropil si z něho posměch: dal

ho obléci do bílých šatů a poslal ho nazpět k Pilátovi. V ten den se Herodes a Pilát spřátelili; předtím totiž spolu žili v nepřátelství. Pilát svolal velekněze, členy velerady i lid a řekl jim: "Přivedli jste mi tohoto člověka, že prý pobuřuje lid. Já jsem ho vyslechl ve vaší přítomnosti, ale neshledal jsem, že by se tento člověk provinil něčím z toho, co na něj žalujete. Ale ani Herodes ne, vždyť ho poslal nazpět k nám. Prostě nespáchal nic, co by zasluhovalo smrt. Dám ho tedy potrestat a pak ho propustím."

Ale oni se všichni dali do křiku: "Pryč s ním! Propuště nám Barabáše!" Ten byl uvržen do žaláře pro nějakou vzpouru vzniklou v městě a pro vraždu. Pilát začal znovu na ně naléhat, protože chtěl Ježíše propustit. Ale oni odpověděli křikem: "Ukřižuj ho, ukřižuj!" Potřetí jim řekl: "Ale co špatného udělal? Neshledal jsem na něm nic, co by zasluhovalo smrt. Dám ho tedy potrestat a pak ho propustím." Oni však doráželi s velkým křikem a žádali, aby byl ukřižován, a jejich křik se stále stupňoval. Pilát se proto rozhodl povolit jejich žádosti: propustil toho, který byl uvržen do žaláře pro vzpouru a vraždu a kterého si vyžádali, a Ježíše vydal, aby se jim stalo po vůli.

Když ho odváděli, zadrželi jistého Šimona z Kyrény, který právě přicházel z pole, a vložili na něj kříž, aby ho nesl za Ježíšem. Za ním šel velký zástup lidu, i ženy, které nad ním naříkaly a plakaly. Ježíš se k nim obrátil a řekl: "Jeruzalémské dcery, neplačte nade mnou! Spíše nad sebou plačte a nad svými dětmi; přijdou totiž dny, kdy se bude říkat: 'Blahoslavené neplodné, životy, které nerodily, a prsy, které nekojily!' Tehdy lidé začnou říkat horám: 'Padněte na nás!' a pahrbkům: 'Přikryjte nás!' Neboť když se toto děje se zeleným stromem, co se (teprve) stane se suchým!"

Spolu s ním byli vedeni na popravu také dva zločinci.

Když došli na místo, které se nazývá Lebka, ukřižovali jeho i ty zločince, jednoho po pravici a druhého po levici. Ježíš řekl: "Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí." Jeho šaty si rozdělili losem. Lid stál a díval se. Členové velerady se mu vysmívali: "Jiným pomohl, ať pomůže sám sobě, je-li Mesiáš, Boží Vyvolený!" Posmívali se mu i vojáci, přistupovali, podávali mu ocet a říkali: "Když jsi židovský král, zachraň sám sebe!" Nad ním byl totiž nápis: "To je židovský král." Jeden z těch zločinců, kteří viseli na kříži, se mu rouhal: "Copak ty nejsi Mesiáš? Zachraň sebe i nás!" Druhý ho však okřikl: "Ani ty se nebojíš Boha? Vždyť jsi odsouzen k stejnému trestu! My ovšem spravedlivě: dostáváme přece jen, jak si zasloužíme za to, co jsme spáchali, ale on neudělal nic zlého." A dodal:

"Ježíši, pamatuj na mě, až přijdeš do svého království." Odpověděl mu: "Amen, pravím ti: Dnes budeš se mnou v ráji."

Bylo už asi dvanáct hodin. Tu nastala tma po celém kraji až do tří odpoledne, protože se zatmělo slunce. Chrátová opona se vpůli roztrhla. Ježíš zvolal mocným hlasem: "Otče, do tvých rukou poručím svého ducha!" A po těch slovech vydechl naposled.

Když setník viděl, co se stalo, velebil Boha a řekl: "Tento člověk byl skutečně spravedlivý." A všichni ti lidé, kteří se tam shromáždili k této podívané, když viděli, co se stalo, bili se v prsa a vraceli se (domů). Jeho známí všichni zůstali stát opodál, i ženy, které ho provázely z Galileje a dívaly se na to.

Jeden člen velerady jménem Josef, ušlechtilý a spravedlivý člověk z judského města Arimatie, nesouhlasil s jejich rozhodnutím a jednáním. On (také) očekával Boží království. Zašel k Pilátovi a vyžádal si Ježíšovo tělo. Pak ho sňal, zavinul do lněného plátna a položil do hrobky vytesané ve skále, kde nebyl ještě nikdo pochován. Bylo to v den příprav, právě nastávala sobota. Přitom ho doprovázely ženy, které přišly (s Ježíšem) z Galileje. Podívaly se na hrobku i na to, jak bylo jeho tělo pochováno. Potom odešly domů a připravily si vonné věci a masti. V sobotu však zachovaly (sváteční) klid podle přikázání.

Květná neděle – Otevření

Květná neděle je brána svatého týdne. Touto nedělí začíná slavnost vrcholu církevního roku. Spojuje povýšení Páně, které je zřejmé během jeho slavného vjezdu do Jeruzaléma, a jeho ponížení, které vyjadřují pašije. Náš život se skládá z krásných dnů, z radosti, z jásotu a radostného zpěvu – tak, jak to slyšíme a sami se připojujeme na začátku bohoslužby. Ale také se skládá z těžkostí, z utrpení a ze smrti, ze zkušeností slabosti a provinění – o tom mluví utrpení Páně. S palmami v rukou doprovázíme Krista a uznáváme ho králem světa. Podobně jako jeho učedníci jsme pozváni, abychom Boha chválili a děkovali mu za všechno dobré a krásné, co jsme s Ježíšem a skrze něho obdrželi. Současně jsme si vědomi, že nás doprovází na všech cestách našeho vlastního života – když jsme radostní a šťastní a když jsme zarmoucení a zoufalí. Doprovází nás až tam, kam nás již nikdo nemůže doprovodit, tam, kde nás uchvátí smrt. Ať nám tedy zelené ratolesti propůjčí vyjádření naší naděje, že Boží láska nám dá sílu v utrpení a že bude silnější než smrt. Zelenými ratolestmi a zpěvem oslavujme dnes Ježíše, který nezůstal ve smrti, a který nás také ve smrti neponechá.